

märka last

Lapse õiguste konventsiooni
25.aastapäeva erinumber

9 / 2014

Õigus heale sõnale

Lapse õiguste konventsioon -
tööriist lapsesõbralikuma
ühiskonna ehitamisel

ÜRO lapse õiguste konventsiooni
tulek Eestisse 25 aastat tagasi ja
mida sellest õppida

Noortekonverents
"Õigus olla laps: eile, täna, homme"

Lapse parimad huvid fookusesse!

Lapse õiguste konventsiooni artikkel 2

1. Osalisriigid tunnustavad käesolevas konventsioonis esitatud õigusi ja tagavad need igale nende jurisdiktsiooni all olevale lapsele ilma igasuguse diskrimineerimiseta, sõltumata lapse või tema vanema või seadusliku hooldaja rassist, nahavärvist, soost, keelest, usust, vaatamata tema poliitilistele või muudele seisukohtadele, kodakondsusele, etnilisele või sotsiaalsele päritolule, varanduslikule seisundile, puudele või sünnipärale või muudele tingimustele.

Toimetaja:
Mart Valner

Reporter: Kadi Hainas
Kujundaja: Katrin Nõu

Ajakirja kontakt: ajakiri@lastekaitseliit.ee
Ajakiri.lastekaitseliit.ee

Väljaandja: MTÜ Lastekaitse Liit

Õigus heale sõnale

Loone Ots, MTÜ Lastekaitse Liit, president

Lapsel on õigus sõnavabadusele. Sõnad aga õpitakse meie, suurte käest. Meie eeskuju najal hakkab laps nägema maailma kuldses või hämaras toonis. Sajandivanuse lastekirjanduse klassika „Pollyanna“ nimategelane ootab vaesteabi pakist nukku, aga saab kargud. Algul võtab pettumus tihkuma, kuid tüdruku isa, vaene pastor, on teda õpetanud igas asjas head otsima. Nüüd paneb plika isa proovile. Mis head on karkudes reipa ja terve üheksaaastase jaoks? Ja isa vastab: „Sa võid naerda, sest SUL EI OLE KARKE VAJA!“

Hea vastand on kuri. Iga hea sõna vastu saame ka kurja öelda. Tihti me ei adugi, kui julm meie jutt tegelikult on. Meie keeles on liiga palju sõnu, et me nende väärtust hindaks. Poliitikud sildistavad üksteist suhtluskeskondades ja teleintervjuudes. Tavainimene karjub käsku eiranud lapsele: „Ma löön su maha!“. Kui keegi last kiusab, pannakse su asemele ta, aga mõte jääb samaks. Isa on justkui õiglane: nõuab lapselt ja kaitseb teda. Aga tema lapsel on õigus kasvada vägivallavabalt. Selle õiguse alla mahub ka vägisõnavaba keskkond.

Pärast Eesti elu süngeimat esmaspäeva, koolitulistamise järel sõitsin bussiga kesklinnast koju. Tagaistmel räuskas kerge auru all mees, kui halb ja vastik on elu. Tema kõrval istus elukaaslane, huuled kriipsuna koos. Naise suust ei

tulnud sõna: „Jäta järele!“ Ju oli kogemuse põhjal selge, et jutt ei aita. Võib-olla sisaldas kogemus rohkematki rusikaõigust kui sõnaline. Mõtlesin, kas neil lapsi on. Ent mu suurem mure oli tõik, et mitte ükski kaasreisija, ei noor ega vana, ei nõudnud lärmajalt vaikust. Ka mitte siis, kui mehe seosetu jutt jõudis otsaga koolitulistamiseni.

„Need õpetajad ongi sihukesed!“ teatas mees valjult. „Mina oleks ka oma matemaatikaõpetaja maha lasknud!“

Ma ei saanud tõusta. Potentsiaalsest mõrvarist lahutas mind kaks pungil kotti, pinginaaber ja pool bussitait rahvast. Mul oli häbi meie kõigi pärast, kes me seal bussis Ene Sarapi mälestust rüvetasime. Meil puudus julgus. Kodanikujulgus.

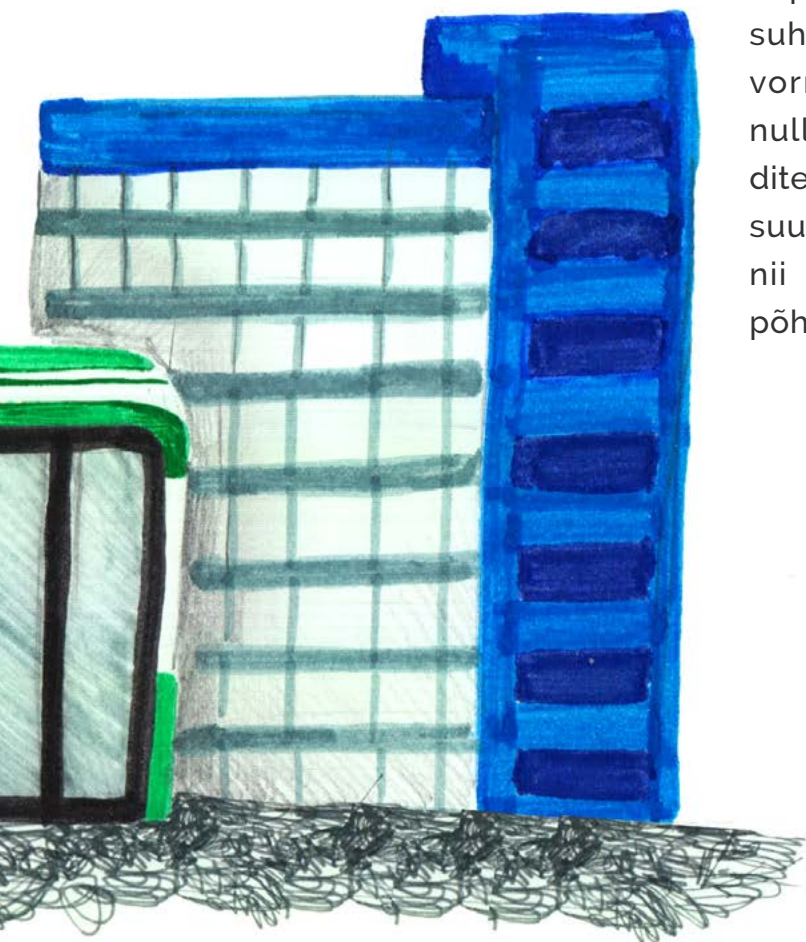

Vaba ja demokraatliku ühiskonna liikmetena võtame kähku tuld, kui keegi meie õigusi riivab. Ka õpetajatele anname jõuliselt märku, kui midagi nende töös meie või meie laste meelest lapse õigusi riivab. Õpetaja vastu julgeme sõnadega minna küll. Lapse vastu julgeme minna ka käe, jala, rihma, juhtme või malelauaga. Täiskasvanud mehest hoiame targu eemale. Meie kodanikusüüme sellest ei võpata. Orjamoraal hindab riske ja annab alla.

“Meetmed on head, aga kärbivad vaid vägivallapuu oksid. Juured on allpool. Meis endis.”

Pärast koolitulistamist on Eesti midagi muud kui enne. „Kevade“ varjust piilub „Klass“. Kunst on julmal ja äraspäi kombel tööks saanud. Politsei hakkab uurima Facebooki. Riigiisad ja-emad muudavad relvadega seotud seadusi.

Meetmed on head, aga kärbivad vaid vägivallapuu oksid. Juured on allpool. Meis endis. Kui tahame olla oma lastele eeskujuks, peame julgema öelda kõva häälega kiitust ja tunnustust kõige hea kohta. Samuti oleme kohustatud sekkuma, kui miski ohustab ükskõik kelle õigust tunda end turvaliselt. Lepikkus ja jaanalinnuhoiak vägivalla suhtes on lubamatu. Selle mis tahes vormi vastu peame näitama ainult nullsallivust. Kogu aeg ja ilma eranditeta. Eos maandatud jõhkruks ei kasva suuremaks. Küllap on siis vähem tööd nii politseil kui (laste)haiglal. Lapse põhiõigus olla õnnelik kasvab.

Lapse õiguste konventsioon - tööriist lapsesõbralikuma ühiskonna ehitamisel

Andres Aru, Õiguskantsleri Kantselei,
laste õiguste osakonna juhataja

Tänavu tähistame ÜRO lapse õiguste konventsiooni kahekümne viiendat aastapäeva. Tähtpäeva puhul on paslik küsida, kellele ja mida on selle rahvusvahelise dokumendi olemasolu andnud ning kuivõrd oluline on see riikide vaheline kokkulepe tänasel päeval.

Kui lugeda konventsiooni preambulat ning süüvida põhiteksti, siis on selge, et ennekõike on see koostatud lastele mõeldes. Kuigi rahvusvahelisi inim- ja kodanikuõiguste alaseid lepinguid on sõlmitud varemgi, on lapse õiguste konventsioon esimene, kus on selgelt kirjas,

et kõik selles konventsioonis sätestatud õigused ja vabadused on igal lapsel. Lisaks on konventsioonis kirjas

põhimõtted, mida lastesse puutuvaid otsuseid tehes tuleb järgida. Eesmärgiks on kindlustada igale lapsele tema arengut ja heaolu toetav kasvukeskkond.

Tihti küsitakse, et kas lastel ongi ainult õigused ja vabadused. Kas kohustused on konventsiooni koostajatel meelest läinud? Loomulikult on lastel ka kohustused ja eaga suurenev vastutus. Kui aga vaadata erinevaid inimõigus-alaseid dokumente, näiteks ÜRO inimõiguste ülddeklaratsiooni või Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, siis nendes dokumentides rõhutataksegi õiguseid ja vabadusi. Kohustusi ei hakka ka teistes inimõigus-alastes dokumentides eriti silma. Kohustused on nendes dokumentides osavasti õiguste külge põimitud selliselt, et need on teineteisest lahutamatud.

Uurime lähemalt näiteks inimõiguste ülddeklaratsiooni esimest artikli. Seal on kirjas järgmised read: „kõik inimesed sünnivad vabade ja võrdsetena oma väärikuselt ja õigustelt. Neil on mõistus ja südametunnistus ning nende suhtumist üksteisesse peaks kandma vend-

luse vaim.“ Ei sõnagi kohustustest. Samas kui mõelda selle sätte sisule, siis saab siit tuletada kohustuse austada kõigi

“Kui tunnustame lapse õigusi ja suhtume lapsesse kui õiguste omajasse, ei ole me diskussiooni lõpp-punktis, vaid vastupidi alguses.”

teiste inimeste õigusi samaväärselt enda omadega. Kui inimesed on võrdsed oma väärikuselt ja õigustelt, siis tuleb kõigisse inimestesse vastavalt ka suhtuda. Vennalikult, nagu ütleb ülddeklaratsioon.

Sama põhimõtte kehtib ka lapse õiguste puhul. Laps peab oma õigusi kasutades alati meeles pidama, et teistel lastel ja täiskasvanutel on samuti inimõigused, millega tuleb arvestada ja mida ei tohi rikkuda. Peamine kohustus, mis on kõigist inimõigus-alastest dokumentidest tuletatav, on kohustus austada teiste inimeste õigusi ja vabadusi.

Kui tunnustame lapse õigusi ja suhtume lapsesse kui õiguste omajasse, ei ole me diskussiooni lõpp-punktis, vaid vastupidi alguses. Konventsiooni koostajate sooviks oli tugevadada laste positsiooni ühiskonnas ja tagada neile inimõigused

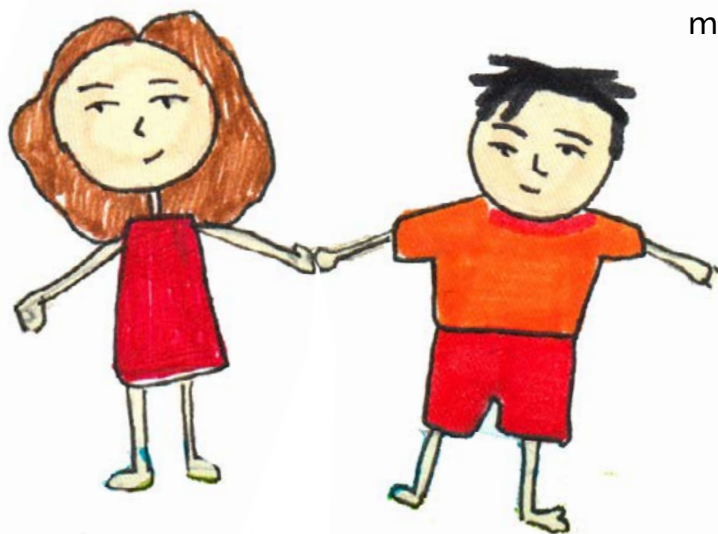
sarnaselt täiskasvanutega. Konventsioon ei vastanda lapsi täiskasvanutele ega anna lastele eriõigust käituda häbematult. Olukorras, kus erinevate inimeste huvid põrkuvad, tuleb hoolikalt kaaluda kõigi osapoolte õigusi ja leida mõistlik tasakaal. Konventsioonita võiksid aga sellises olukorras lapse, kui nõrgema osapoolte, huvid jääda kaitseta. Kuna laps ei pruugi oma sotsiaalse ja emotsionaalse ebaküpsuse tõttu olla võimeline ise enda eest piisavalt edukalt seisma, siis tuleb konventsioon appi.

Selleks, et lapse huvid tema elu puudutavate otsuste langetamisel välja selgitataks ja neid otsuse langetamisel arvesse võetaks, on konventsioonis

“Konventsioon ei vastanda lapsi täiskasvanutele ega anna lastele eriõigust käituda häbematult.”

kirjas lapse parimate huvide esikohale seadmise põhimõte. See on üks konventsiooni põhiprintsiipi. Konventsiooni neli põhiprintsiipi, milleks on lapse parimate huvide esikohale seadmise põhimõtte kõrval võrdse kohtlemise põhimõtte, lapse õigus väljendada oma vaateid ja lapse õigus elule ja arengule, võtavad kokku lapse õiguste keske mõtlemise tuuma. Lapsel on õigus oma elu osas kaasa rääkida.

Täiskasvanutel on kohustus lapse arvamusega arvestada vastavalt tema eale ja küpsusele, seades esikohale lapse parimad huvid. Lapse küpsemaks saades ja vastutusvõime kasvades, peaks vanemate ja täiskasvanute roll lapse elu suunamises vähenema ning lapse enda roll suurenema. Seejuures peaks lapse elu- ja kasvukeskkond olema selline, mis toetab ta arengut ja võimaldab tal oma loomupärase potentsiaali realiseerida. Täiskasvanutel on kohustus sellised tingimused luua kõigile lastele sõltumata nende eripärast või erivajadusest.

Oleme pikalt peatunud sellel, mida konventsiooni olemasolu on lastele andnud – see on andnud lastele elementaarsed inimõigused. Aga inimõigustest paberil on vähe kasu. Lastel on vaja, et konventsioonis sätestatud õiguste ja vabaduste kasutamine ka praktiliselt võimalik oleks. Ja nüüd jõuamegi konventsiooni teise adressaadini – riigini.

Eesti Vabariik võttis endale kohustuse tagada konventsioonis kirjas olevad lapse õigused ja vabadused kõigile Eestis viibivatele lastele juba 1991. aastal. Seega on Eestil olnud kakskümmend kolm aastat, et välja töötada vajalikud rakendusmehhanismid, et luua lapse õigusi austav elukorraldus. Oleme teinud edusamme, kuid pikk tee on veel minna.

Siit jõuamegi tänasesse päeva. Kutsun üles kõiki igapäevaselt lastega kokku puutuvaid inimesi lapse õiguste konventsiooni tekstiga tutvuma ning selle põhimõtteid ellu rakendama. Kuigi olukord on aasta-aastalt paranenud, viidatakse siiani lapse õiguste konventsioonile veel kahetsusväärset vähe. Konventsioon on hea tööriist laps-

esõbralikuma ühiskonna üles ehitamisel. Näeksin hea meelega, et konventsiooni põhimõtteid tunneks ja nendega arvestaks nii õpetajad, kasvatajad, treenerid, arstid, politseinikud, ajakirjanikud, kohtunikud, riigi ja kohaliku

omavalitsuse ametnikud ja kogu ühiskond laiemalt.

Sotsiaalteadlased on rõhutanud, et lapse heaolu väljendub selles, kui võrd on talle tagatud tema inim- ja kodanikuõigused, sotsiaalne õiglus ja ühiskonnas osalemine. Lapse õiguste austamine on eelduseks laste heaolule. Austagem siis lapse õigusi ning andkem oma panus lastele nende arengut ja heaolu toetava kasvukeskkonna kujundamisse. Iga laps väärrib, et tal oleks õnnelik lapsepõlv.

“Konventsioon on hea tööriist lapsesõbralikuma ühiskonna üles ehitamisel.”

ÜRO lapse õiguste konventsiooni tulek Eestisse 25 aastat tagasi ja mida sellest õppida

Merle Haruoja, Lastekaitse Liidu kaasasutaja

Lastekaitseliikumise taastamisel Eestis jätkasime koheselt rahvusvaheliste dokumentide eestindamist. Kahjuks peaaegu 50-aastane okupatsioon oli teinud oma töö ja kesised teadmised rahvusvahelisest õigusest, selle kohaldamisest ja eestindamisest ei võimaldanud koheselt saavutada loodetud tulemusi, vaid alustada tuli õppimisest, katsetamistest ja ka eksimistest.

See õhin, mis valdas lastekaitseliikumise taastajaid nõukogude aja lõpus, on meelde jääv ja siiani jõudu andev.

20. novembril 1959. a võttis Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee vastu lapse õiguste deklaratsiooni, mille 30-ndat aastapäeva tähistasime 1989. aastal esmakordselt ka Eestis. See langes kokku ÜRO lapse õiguste konventsiooni vastuvõtmisega ÜRO Peaassamblees. Eesti jaoks langesid kokku lapse õiguste deklaratsiooni ja lapse õiguste konventsiooni tutvustamine, tõlkimine eesti keelde kui ka rahvusvahelise koostöö algus.

Lapse õiguste konventsiooni võttis ÜRO Peaassamblee vastu 20. novembril 1989. aastal ja koheselt jõudis konventsioon ka Eestisse. Eestikeelse tõlke vajadus oli ilmne, kuid päris ühiskondlikus korras selle töö tegemine oli ilmselt ülejõukäiv. Lastekaitse Liidu suur töökoormus, mis seisnes lastekaitseliikumise taastamises, organisatsiooni loomises, lastekaitse ajaloo uurimises ja kõige tähtsam laste ning perede abistamises oli piiritu.

Meenutan neid aegu erilise soojusega, sest korraldasime arvukalt üritusi nii lastele kui ka täiskasvanutele, kokkuhoidmine ja üksteisega arvestamine oli loomulik.

Alustasin konventsiooni tõlkimist eesti keelde koos oma laste inglise keele õpetaja Helja Vallikiviga (tänu talle!). Õppisime koos tundma rahvusvahelist terminoloogiat, otsisime parimaid eestikeelseid vasteid, vahest võrdlesime venekeelse versiooniga.

Õhtused ja öised tõlkimistööd olid harilikud ja siis polnud veel internetti ja google't.

Näiteks otsisime õiget ja sobivat

vastet inglisekeelsele „nationality“-le, nüüd on kummaline meenutada, kuid siis oli aasta 1990 ning otsimisi ja leidmisi ohtralt. Saime valmis ühe esialgse versiooni, mis jäi ootama täiendusi ja parandusi. Lapse õiguste konventsiooni tõlkimine tähendas ka maailma avastamist, püüdu aru saada ja kui ei saanud, siis otsida neid, kes teadsid ning selgitasid. Üks selline näide on islami seaduste kafala(h) (perekonna hooldusõigus), millele usaldusväärse vastuse sain 1995. aastal Malaisias.

See esialgne versioon sai aluseks loodavale Eesti Vabariigi lastekaitse seadusele.

Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamine andis võimaluse ja tiivad koostada eesti ajaloos esimest lastekaitse seadust. Ka siis olid poliitilised debatilised, kas koostada põhjalikult laste kaitset reguleerivat seadust või raamseadus, mille täitmist

“Õhtused ja öised tõlkimistööd olid harilikud ja siis polnud veel internetti ja google't.”

saaks tagada täiendavate õigusaktidega. Seisukoht oli, et lastekaitse seaduses tuleb üle võtta konventsiooni põhimõtted, terminoloogia ja regulatsiooni ülesehitus. Lõpuks jäi peale raamseaduse lahendus, kuigi üks vahepealne variant oli minu arvates palju sobivam ja laste kaitset reaalselt reguleeriva normistikuga. Eesti Vabariigi lastekaitseseaduse võttis Eesti Vabariigi Ülemnõukogu vastu 8.juunil 1992.aastal ja ta jõustus 1.jaanuaril 1993. aastal. Lastekaitseseaduse § 68 kohaselt seaduse rakendamise üksikasjad reguleerib Eesti Vabariigi Valitsus, kahjuks need regulatsioonid on siiani välja töötamata. Varsti, kui kehtiv lastekaitseseadus saab ajalooks, tahan loota, et praegu kehtiva seaduse ellurakendamise vajakajäämistest on õppust võetud. Tuleb au anda uue lastekaitse seaduse väljatöötajaile, kuid oluline on õppida ka tehtud vigadest. Kui 1991. ja 1992.aastal ei olnud lapse õiguste konventsiooni korralikku eestikeelset tõlget, millest juhinduda, siis nüüd 2014.aastal on meil puudu Lapse Õiguste Komitee

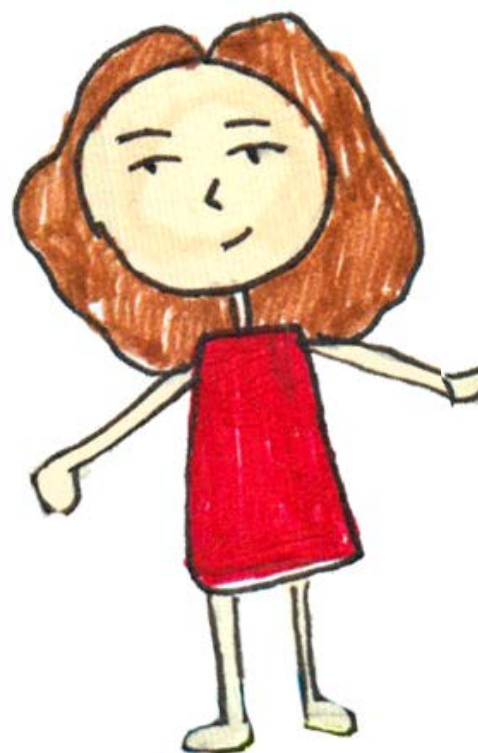
üldkommentaari tõlke eesti keelde, v a üldkommentaar nr. 14 (2013) lapse õigus tema parimate huvide esikohale seadmisele (artikkel 3 par.1), mille tõlke koostas MTÜ Lastekaitse Liit.

Eesti Vabariik ühines ÜRO lapse õiguste konventsiooniga 26.septembril 1991.aastal ilma ühegi reservatsioonita. Konventsioon jõustus Eesti suhtes 20.novembril 1991. aastal, konventsiooni Riigi Teatajas ei avaldatud, sest puudus avaldamiskõlbulik eestikeelne variant.

Riigi Teatajas avaldati lapse õiguste konventsioon alles 1996.aastal, seega selle ajani tuli praktikas juhinduda ingliskeelsest (ka venekeelsest) ja teistes keeltes kättesaadavatest tekstidest.

Vastavalt Eesti Vabariigi põhiseaduse §-le 3 on rahvusvahelise õiguse üldtun-

Seisukoht oli, et lastekaitse seaduses tuleb üle võtta konventsiooni põhimõtted, terminoloogia ja regulatsiooni ülesehitus.

nustatud põhimõtted ja normid Eesti õigussüsteemi lahutamatu osa. Eesti seadused avaldatakse ettenähtus korras (Riigi Teatajas). Täitmiseks kohustuslikud saavad olla üksnes avaldatud seadused. Seega tekkis vastuolu, kus siseriiklikult oli täitmiseks Riigi Teatajas avaldamata lapse õiguste konventsioon. Lisaks veel asjaolu, et Eesti Vabariik ühines konventsiooniga enne, kui Eesti Vabariigi põhiseadus rahvahääletusel 28.juunil 1992.aastal vastu võeti. Põhiseaduse § 123 sätestab, et Eesti Vabariik ei sõlmi välislepinguid, mis on vastuolus põhiseadusega (lapse õiguste konventsiooniga ühinemise ajal ei olnud veel põhiseadus vastu võetud). Kui Eesti seadused või muud aktid on vastuolus Riigikogu poolt ratifitseeritud välislepingutega, kohaldatakse välislepingut

(lapse õiguse konventsiooniga ühinemine oli võrdväärne ratifitseerimisega).

Kuna lapse õiguste konventsioon on ülimuslik Eesti Vabariigi seaduste suhtes, siis tuleb sellele tugineda alati, kui puudutatakse lapse õigusi.

Lapse õiguste konventsiooni täiendatud ja parandatud tõlke eesti keeles avaldas eraldi väljaandena Inimõiguste Instituut tänu Taani Välisministeeriumi rahalisele toele 1994.aastal, konventsioon sai siis viie aastaseks. Mind (olen Inimõiguste Instituudi kaasasutaja) abistas konventsiooni eestikeelse tõlke koostamisel Kristel Lemming, kolleeg Inimõiguste Instituudist. Leidsime, et parim variant on konventsiooni mõtte edasi andmine täpse keelelise tõlke kõrval.

Lapse õiguste konventsiooni ellurakendamine tähendab eeskätt seda, et lapse õigused on oma kõikehõlmavuses inimõigused.

Lisaks veel asjaolu, et Eesti Vabariik ühines konventsiooniga enne, kui Eesti Vabariigi põhiseadus rahvahääletusel 28.juunil 1992.aastal vastu võeti.

Noortekonverents “Õigus olla laps: eile, täna, homme”

Täna, 20. novembril, algusega kell 11.00 toimub sadamas seisval Tallinki "Romantika" laeval MTÜ Lastekaitse Liit noortekonverents „Õigus olla laps: eile, täna, homme“, mille fookuses on Eesti lapse mured ja rõõmud läbi aja.

Konverents jätkab Lastekaitse Liidu ühe-aastasest lapse õiguste konventsioonile pühendatud ürituste traditsiooni. Sel aastal aga on tegemist unikaalse konverentsiga, mille on algusest lõpuni kokku pannud noored ise - plaanis on päev ilma ühegi ettekandeta. Ettekannete asemel on kohal külalised meediast, poliitikast ja meelelahutusmaailmast. **Oma arvamuse laste õigustest ütlevad välja Robert Rool ja Heidi Tammar; Laine Randjärv, Liisa Pakosta, Jüri Ratas ja Rainer Vakra.** Oma vaate tulevikutehnoloogiast esitab **Henrik Roonemaa.**

Lisaks saab näha Improteatrit ja Stand-up komöödiat ning palju muud. Päeva juhivad Kerli Dello ja Nikolai Kunitsõn. Videotervituse teeb haridus- ja teadusminister Jevgeni Ossinovski ning oma lapsepõlve mälestustest räägivad mitmed tuntud ühiskonnategelased.

Konverentsil avaldatakse MTÜ Lastekaitse Liit poolt 01.06.-15.10.2014 läbiviidud uuringu "Laste ja noorte osalus ja kaasamine koolis" tulemused.

Uuringus, milles osales 1787 last üle-Eesti, kinnitas paraku ainult 33% lastest ja noortest, et kool on neid kaasanud koolielu korraldamisesse, samas kui 75% õpilastest soovib antud teemadel kaasa rääkida (13-aastane tüdruk Kääpalt: „Oluline, et suuri otsuseid ja valikuid ei tehtaks ilma õpilaste arvamust arvestamata, ja arutataks kõigiga otsuse tegemise vajalikkust või mittevajalikkust.“).

Samuti antakse kätte MTÜ Lastekaitse Liit video-, foto- ja joonistuskonkursi „Õigus olla laps!“ auhinnad.

Konverentsi saab otse vaadata ka ERRi uudisteportaalist.

Konverents toimub Lapse õiguste kuu raames, mis on pühendatud ÜRO Lapse õiguste konventsiooni 25-ndale aastapäevale.

Vaata lähemalt Lapse õiguste kuu tegevusi: <http://konventsioon25.lastekaitseliit.ee/>, samas saab tutvuda ka konverentsi kavaga.

Noortekonverents toimub projekti "Lapse hääl!" raames, mida toetab Sotsiaalministeerium ja EMP toetuste Vabaühenduste Fond Avatud Eesti Fondi vahendusel

KONVERENTSI AJAKAVA

Õigus olla laps: eile

- 11.00 Algab registreerumine konverentsile
- 11.30 Konverentsi avamine
- 11.40 Algab saade
- 11.50 Saatekülalisteks Heidi Tammar ja Robert Rool
- 12.15 Reportaaž Tallinna tänavatelt
- 12.30 Aeg maha!

Õigus olla laps: täna

- 12.45 Reality-show „Laev“
- 13.15 Stand-up sotsiaalne komöödia - Tigran Gevorkjan
- 13.25 Kohtumine otsustajatega ehk laeval on poliitikud
Isamaa ja Res Publica Liit - Liisa Ly Pakosta
Keskerakond - Jüri Ratas
Reformierakond – Laine Randjärv
Sotsiaaldemokraatlik Erakond - Rainer Vakra
- 14.00 Lõuna

Õigus olla laps: homme

- 15.00 Lapsesuu
- 15.05 Milline on noorte olukord 25 aasta pärast?
- 15.15 Improgrupp Jaa!
- 15.25 Tulevikuvaade – Henrik Roonemaa
- 15.50 "Laste ja noorte osalus ja kaasamine koolis"
uuringu tutvustamine - Loone Ots
- 16.00 MTÜ Lastekaitse Liit konkursi
võitjate tunnustamine
- 16.20 Tagasi mandrile

Loe lähemalt ÜRO Lapse õiguste konventsioonistja selle 25 aastapäevast

ÜRO Lapse õiguste konventsioon (jõustunud 02.09.1990) – jõustunud Eesti suhtes 21.10.1991. Loe [SIIT](#) ja lapsesõbralik kokkuvõte [SIIN](#)

Leiad lapse õigustega seotud mäged [SIIT](#)

Lae alla „Sul on õigused“ lapsesõbralikus keeles brošüür ÜRO Lapse õiguste konventsioonist [SIIT](#) (eesti keeles)

Erinevaid materjale lapse õigustest, kohustustest ja lapse õiguste konventsioonist leiad MTÜ Lastekaitse Liit kodulehel [SIIN](#) ja uurimusi ning analüüse [SIIN](#)

Tutvu materjalidega lapse õiguste ja lapse õiguste konventsiooni kohta Lasteombudsmani kodulehel [SIIN](#)

Loe UNICEF'i kogumikku 25 Years of the Convention on the Rights of the Child: Is the World a better place for children? [SIIT](#) ja lapse õiguste konventsiooni rakendamise käsiraamatut [SIIT](#)

ÜRO Lapse Õiguste Komitee üldkommentaariid Lapse õiguste konventsiooni kohta (inglise keeles) on leitavad [SIIN](#)

[ÜRO Lapse Õiguste Komitee üldkommentaar nr.14 \(2013\) lapse õigus tema parimate huvide esikohale seadmisele](#) (eesti keeles)

Lapse õiguste konventsiooni täitmise esimene perioodiline aruanne (2001) Loe [SIIT](#)

Lapse õiguste komitee lõppjärelused: Eesti (2003) [Loe SIIT](#)

Eesti Vabariigi kolmas ja neljas perioodiline aruanne ÜRO Lapse õiguste konventsiooni täitmise kohta (2014) Loe [SIIT](#)

Eesti esimene aruanne lapse õiguste konventsiooni laste müüki, lasteprostitutsiooni ja -pornograafiat käsitleva fakultatiivprotokolli täitmise kohta (2009) Loe [SIIT](#)

Põnevad rahvusvaheliste organisatsioonide kodulehed, kus leiab palju infot konventsioonist aga ka selle 25-aastapäevaga seonduvast:

- > Lapse Õiguste Komitee kodulehelt [SIIN](#)
- > UNICEF'i kodulehelt [SIIN](#)
- > CRIN'i kodulehelt [SIIN](#)
- > Child Rights Connect kodulehelt [SIIN](#)
- > Save the Children kodulehelt [SIIN](#)

Lapse parimad huvid fookusesse!

MTÜ Lastekaitse Liit eestvedamisel toimus 19. septembril rahvusvaheline seminar „Lapse parimad huvid“, millele kogunes 130 lastekaitsetöötaja üle Eesti. Tegu oli järjekorras kolmanda tasuta seminariga õiguslaste seminaride sarjast „Samal poolel – lapse poolel“, mis on suunatud lastekaitsetöötajate pädevuse tõstmisele, ning mida MTÜ Lastekaitse Liit korraldab koostöös Eesti Advokatuuri ja Tallinna Ülikooli Sotsiaaltöö Instituudiga.

Seminaril tutvustati muuhulgas MTÜ Lastekaitse Liit eestvedamisel eesti keelde tõlgitud ÜRO Lapse Õiguste Komitee üldkommentaari nr. 14, mis käsitleb lapse õigust tema parimate huvide esikohale seadmisele (lapse õiguste konventsiooni artikkel 3 par. 1). Üldkommentaari nr. 14 eesmärk on tagada, et riik rakendaks ning austaks lapse parimaid huve. Samuti defineerib see nõuded, mida tuleb vastavalt arvesse võtta, eriti kohtu- ja haldusotsustes, kuid ka teistes last puudutavates tegevustes, ning lapsi üldiselt või lapsi teatud grupina puudutavate seaduste, poliitikate, strateegiate, programmide, plaanide, eelarvete, seadusandlike ja eelarveliste algatuste vastuvõtmise kõigis etappides. Komitee eeldab, et käesolevast üldkommentaarist juhinduvad kõik isikud, kes peavad tegema lastega seotud otsuseid, kaasa arvatud vanemad ja hooldajad.

Lastekaitse Liit pidas antud üldkommentaari tõlkimist vajalikuks, kuna see annab raamistiku lapse parimate huvide hindamiseks ja väljaselgitamiseks. Oluline on pidada meeles, et iga üksikotsuse puhul peab aga lapse parimaid huve hindama ja väljaselgitama kõnealuse lapse konkreetsete asjaolude valguses.

Seminari korraldamist toetas Justiitsministeerium projekti „Hea nõu lastega peredele“ raames. Üldkommentaar nr 14 mitteametliku tõlke koostamist toetas Sotsiaalministeerium läbi Hasartmängumaksu Nõukogu.

LISAINFO

www.lastekaitseliit.ee

ajakiri.lastekaitseliit.ee

lapsehaal.lastekaitseliit.ee

www.targaltinternetis.ee

www.kiusamisestvabaks.ee

konventsioon25.lastekaitseliit.ee

UURI KA LASTEKAITSE LIIDU

LASTELAAGRITE KOHTA:

www.lastelaagrid.eu

Lastekaitse Liit
Estonian Union for Child Welfare

Targalt internetis

**Kiusamisest
vabaks!**

**Anna meile tagasidet ja soovita teemasid,
mida võiksime järgmistes numbrates kajastada.**

ajakiri@lastekaitseliit.ee

